

## 259586 - آیا رضوان نام نگهبان بهشت است؟

### سوال

آیا نام خازن بهشت، رضوان است؟ من فتوایی از شیخ ابن عثیمین . رحمه الله . شنیدم که می گفت: **«در آثار، مشهور است که رضوان نام خازن بهشت است اما در این باره حدیث صحیحی ندیده ام»**. آیا سخن ایشان به معنی اثبات این اسم است؟

### خلاصه‌ی پاسخ

خلاصه:

این نام در احادیث صحیح ثابت نشده اما به شکل مطلق نزد علما مورد استفاده قرار گرفته و در نام بردن از او به این نام آسان گرفته‌اند و این ان شاء الله مساله‌ای سهل است.

### پاسخ مفصل

نزد علما مشهور است که خازن بهشت از ملائکه و نامش **«رضوان»** است، جز آنکه این نام در قرآن کریم و سنت نبوی صحیح وارد نشده و تنها در برخی آثار ضعیف آمده است.

ابن قیم . رحمه الله . می گوید: «الله سبحانه و تعالی بزرگ این نگهبانان را **«رضوان»** نام نهاده که از رضا (خشنودی) مشتق شده و خازن آتش را مالک نام نهاده که مشتق از ملک است که به معنای قدرت و شدت است...» (حادی الأرواح: ۱ / ۷۶).

مناوی می گوید: «موکل به حفظ بهشت را خازن نامیده‌اند زیرا این خزانه الله تعالی است که برای بندگانش آماده کرده... و ظاهرش این است که خازن [بهشت] یکی است حال آنکه منظور این نیست، به دلیل خبر ابوهریره که **«هر کس یک جفت را در راه الله انفاق نماید خازنان بهشت او را فرا می خوانند که هر خازنی دری دارد و به او می گوید: بیا»**. و این و دیگر احادیث به صراحت از یکی نبودن خازنان سخن گفته‌اند جز آنکه رضوان بزرگترین و مقدم‌ترین آنان است و بزرگ فرستادگان را بزرگ خازنان استقبال می کنند» (فیض القدیر: ۱ / ۵۰).

حافظ ابن کثیر . رحمه الله . درباره ملائکه می گوید:

«برخی از آنان موکل به بهشت و آماده‌سازی اسباب کرامت برای اهل آن و تهیه [اسباب سور و] مهمانی برای ساکنان آن از جمله ملبس و زیورآلات و خانه‌ها و خوردنی و نوشیدنی و دیگر چیزهایی هستند که نه چشمی

دیده و نه گوشی شنیده و نه به قلب انسانی خطور کرده. خازن بهشت ملائکه‌ای است که او را «رضوان» می‌نامند که این در برخی احادیث به صراحت آمده است» (البدایة والنهایة: ۱/ ۵۳).

اما آنچه در احادیث صحیح ثابت شده لقب وی یعنی «خازن» است نه نام او. در حدیث شفاعت از پیامبر صلی الله علیه وسلم روایت شده که فرمود: «روز قیامت به نزد دروازه بهشت می‌آیم و اجازه ورود می‌خواهم، پس خازن می‌گوید: چه کسی هستی؟ می‌گویم: محمدم. پس می‌گوید: امر شده‌ام که در را برایت بگشایم و پیش از تو برای کسی نگشایم» به روایت مسلم (۱۹۷).

اما ورود این اسم در برخی از احادیث ضعیف و شهرت آن نزد علما باعث می‌شود ان شاء الله قضیه به شکل مطلق وسیع و محتمل باشد.

در فتاوی انجمن دائم فتوا (۲۸/ ۳۵۳) آمده است:

«آیا رضوان نام خازن بهشت است و اسم او در کجا وارد شده؟»

پاسخ: آنچه نزد علما مشهور است این است که نام خازن بهشت رضوان است و از وی در برخی احادیث نام برده شده که در ثبوت [و صحت] آن نظر است. والله اعلم.»

شیخ ابن عثیمین . رحمه الله . می‌گوید:

«اما «رضوان» که موکل به [نگهبانی] بهشت است ولی این نام مانند نام مالک [یعنی نگهبان جهنم] به وضوح ثابت نشده اما به این نام نزد اهل علم مشهور است.»

مجموع فتاوی العثیمین (۳/ ۱۱۹).